

Algab 55. aastakäik – käes on muutuste aeg

Igasugune ajalugu pakub kõige rohkem huvi ikka neile, kes hakkavad ise vanaks jääma. Ju siis sellepärast EL vastutav toimetaja Toomas Kukk (bioloogide seas tuntud nime all *Tom*) arvaski, et olen sobiv persoon kirjutama siia kui 1958. aastal taas ilmuma hakanud Eesti Looduse (pea)toimetaja.

Tegelikult polnud tollal mingit *pea'd*; 1957. aasta jõulude eel olid umbes kaheksaruutmeetrisel toas allakirjutanu (toimetaja-kohakaaslane, päriselt hoopis ZBI teadlane) ja Leonhard Uuspõld. Mees, kes oli ühes kirjastuses teadustöid toimetanud, siis Järveljal pagenduses metsatööl olnud; mees, kes tundis head eesti keelt, aga ka trükikoja värke keldrist pöninguni, ja teadis, mis on regaal, veerutõmmised, paberi ruutmeetri kaal grammides ning veel tuhandet asja. Peale selle olid veel kaks lauda, kirjutusmasin, telefon ja paar pakki paberit. Kõik peale Uuspõllu oli laenatud. Esimese numbriga käsikirjast polnud veel ühtki lehekülge, autoreidki alles aimasime. Õigeks ajaks nad siiski tulid.

Niisugune kiirus oli taga, et alles teises numbris sai kirjastuselt välja nuiatud defitsiitsele kriidipaberile ära trükkida Eduard Wiiralti Viljandi maastiku (kuivnõel, 1943). Pidasime selle avaldamist tähtsamaks kui punase kroonu viimistletud saatesõna.

Huvitav oli, aga 2003. aasta oli palju põnevam. Meenuagem. Looduse sõpradel õnnestus vana valitsuse viimasel koosolekul nurja ajada katse pöörata pea peale looduskaitsealade korralduse siiani ebatäiuslik, kuid ikkagi töötav süsteem. Lahemaa metsarüüstaja vastu tõusis selline üldine pahameeletorm, et tal tuli parimad advokaadid appi võtta.

Jõudis lõpule hiidprojekt: Eestis leiti 7007 metsa vääriselupaika, ilmus nende inventuuri kokkuvõte. Eelvalikuga eristati 409 Natura 2000 ala – pehme kaitsega piirkonda, millela meile Euroopa Liidu uks ei avanenuks. Lindude pesit-

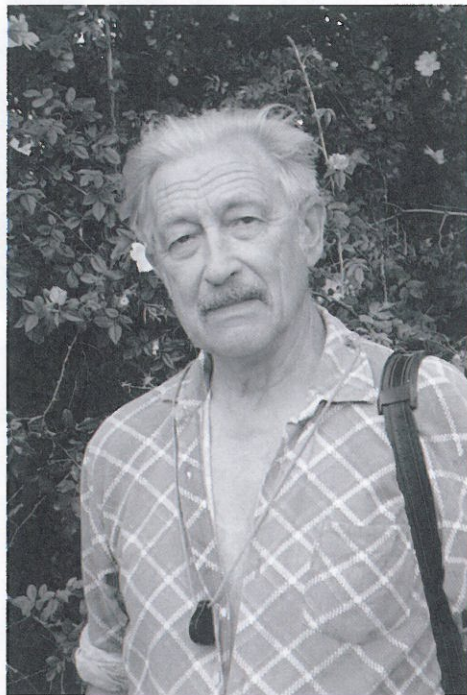

FOTO: ILMU PARMASTO

susajal hakkas kehtima osaline raierahu. Pärast pikka vindumist ilmusid avalikkuse ette uue metsaseaduse ja uue looduskaitseaduse eelnõu, senistest ikkagi tükk maad paremad. Eesti kohtud panid mitmel puhul käe ette üld- ja eriplaneerijate katsele lihtsalt sülitada looduse peale.

Rannaäärsesse ehituskeelutsooni ehitavaid rikkureid ei suudetud veel päriselt taltsutada, aga üha rohkem on inimesi, kes seda neile pahaks panevad. Praegu pooleli olevat loodusesõprade võitlust Kihelkonna vallavalitsusega on toetanud ka keskkonnaminister. Vallavalitsus leidis enda arvates seaduseaugu, mille abil parseldada maha maatükk Vilsandi rahvuspargi asustamata, range kaitse ning unikaalse loodusega sihtkaitsevööndist. Ükskõikseid jääb üha vähemaks.

Jää hakkas liikuma, härrased, nagu lasksid Ilf ja Petrov ütelda Ostap Benderil. ■

Erast Parmasto